

JOANNA MAŁOCHA

KS. KRZYSZTOF TYBUROWSKI

UNIwersytet Papiński Jana Pawła II w Krakowie

JAN PAWEŁ II, KTÓRY ZMIENIŁ OBLICZE ŚWIATA, CZ. 2: 100-LECIE URODZIN KAROLA WOJTYŁY

Recenzja książki: *Jan Paweł II, który zmienił oblicze świata, cz. 2: 100-lecie urodzin Karola Wojtyły*, red. R. Tyrała, B. Mielec, Wydawnictwo Naukowe UPJPII, Kraków 2020, s. 216

Jan Paweł II jest niewątpliwie jednym z najwybitniejszych przedstawicieli narodu polskiego i najbardziej znanym synem ziemi wadowickiej. Jego życie i działalność jako naukowca i duszpasterza, hierarchy stojącego na czele Kościoła krakowskiego, a następnie zasiadającego przez ponad ćwierć wieku na stolicy św. Piotra, wreszcie – osoby wyniesionej do chwały ołtarzy dały impuls do powstania trudnej do zliczenia ilości publikacji o mniej czy bardziej naukowym charakterze. Nie zmienia to jednak faktu, iż kolejne rocznice związane z życiem i pontyfikatem św. Jana Pawła II stają się okazją do podejmowania tych rozważań ciągle na nowo, z uwzględnieniem zmieniających się z coraz to większą szybkością realiów społecznych i kondycji duchowej współczesnego świata.

Nie inaczej było w przypadku jubileuszu 100-lecia urodzin papieża Polaka, który przypadł w trudnym, bo naznaczonym pandemią roku 2020. Tym bardziej że niemal równolegle obchodzono 40. rocznicę pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do Ojczyzny. Okoliczności te spowodowały, iż w środowisku Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie zrodziła się inicjatywa uczczenia obydwu jubileuszów w sposób właściwy dla instytucji naukowej, a zatem poprzez opracowanie i wydanie monografii stanowiącej zbiór różnorodnych tekstów poświęconych patronowi uczelni. Przedmiotowa publikacja wpisała się tym samym w bogaty program obchodów 100. rocznicy urodzin Karola Wojtyły, szczegółowo przedstawiony w jednym z artykułów autorstwa ks. dr. Bogusława Mielca.

Różnorodny charakter rzeczonych wydarzeń i inicjatyw jubileuszowych został także przyjęty przez redaktorów pracy za swoistą podstawę dla układu zawartości opisywanej publikacji. Odwołując się zatem do obchodów o wymiarze liturgicznym, jako

pierwsze teksty zamieszczono rocznicowe homilie, które kard. dr Stanisław Dziwisz wygłosił w Krakowie, zaś abp prof. dr hab. Marek Jędraszewski w Wadowicach i Krakowie. Dodatkowe uzasadnienie dla takiej decyzji stanowi fakt, iż pierwszy z wymienionych hierarchów jest byłym kanclerzem UPJPII, natomiast drugi pełni tę funkcję aktualnie. Same zaś homilie z naukowego punktu widzenia mogą już uchodzić za źródło do przyszłych badań. Podobny charakter mają także opublikowane w dalszej części monografii wspomnienia kard. Giovanniego Battisty Re, długoletniego pracownika Kurii Rzymskiej. Złożył on świadectwo o polskim papieżu jako o mężu opatrnościowym dla przełomowych czasów, na jakie przypadł jego pontyfikat, gorliwym obrońcą praw, godności i wolności każdego człowieka oraz Bożym wizjonerze opierającym się na przenikliwości umysłu oraz sile modlitwy.

Z kolei druga część przedstawianej monografii nawiązuje do istoty aktywności uniwersyteckiej, a zarazem do analogicznych publikacyjno-konferencyjnych inicjatyw rocznicowych. Obejmuje ona sześć artykułów o charakterze naukowym, których autorzy – w większości pracownicy UPJPII – w miarę pandemicznych uwarunkowań zadbali o zaopatrzenie swoich prac w stosowny aparat i nierzadko zamieszczali w nich obszernie cytaty źródłowe. Teksty te zawierają zatem anglojęzyczne abstrakty i słowa kluczowe oraz przypisy dolne odwołujące się – w zależności od prezentowanej tematyki – do archiwaliów, literatury przedmiotu czy oficjalnych dokumentów kościelnych. Na końcu publikacji umieszczono zaś zbiór not o poszczególnych autorach. Brak natomiast spisów bibliograficznych, choć może to wynikać z koncepcji tomu, jaką przyjęli redaktorzy i recenzenci czuwający nad poprawnością merytoryczno-stylistyczną całości.

Część naukową pracy otwiera artykuł ks. prof. dr hab. Roberta Tyrały – obecnego rektora UPJPII – poświęcony misji i zadaniom tej uczelni, jakie Jan Paweł II nakreślił w trakcie konkretnych spotkań ze społecznością akademicką czy w dokumentach bezpośrednio dotyczących uniwersytetu. Z kolei trzy dalsze teksty odnoszą się do pierwszej pielgrzymki papieża Polaka do Ojczyzny. Przy tym ks. dr hab. Bogdan Zbroja, prof. UPJPII – jako bibliista – ukazał bogatą symbolikę rocznicowej liczby 40, występującą w Piśmie Świętym i szeroko rozumianej kulturze. Natomiast ks. dr Bogusław Mielec z perspektywy naukowca specjalizującego się w zagadnieniach z zakresu teologii moralnej rozważał aktualność przesłania, które Karol Wojtyła przekazał Kościołowi i narodowi polskiemu w trakcie pielgrzymki z 1979 r. Do słów wypowiedzianych wówczas przez Jana Pawła II nawiązał także historyk dr hab. Tomasz Graff. Jednak w tym przypadku obiektem analizy były papieskie wspomnienia o rodzinnych Wadowicach i ich mieszkańcach. Wreszcie prof. dr hab. Krystyna Chałas z Instytutu Pedagogiki Katolickiego Uniwersyteckiego Lubelskiego przedstawiła wymiar programowo-metodyczny proponowanej przez Jana

Pawła II koncepcji wychowania ku wartościom. Przy tym jako bazę dla swych wniosków przyjęła treść wybranych listów, orędzi, homilii i przemówień papieskich skierowanych do młodzieży na przestrzeni całego pontyfikatu Karola Wojtyły.

Ostatnią część publikacji stanowi aneks zawierający dwa oficjalne dokumenty władz uniwersyteckich. Pierwszy z nich to apel rektorów KUL i UPJPII z dn. 22 października 2020 r., zachęcający wykładowców i studentów obydwu uczelni do zachowania w dzisiejszym świecie postawy wzorowanej na osobie papieża Polaka oraz dążenia do owocnego pogodzenia wiary i rozumu. Zaś drugi zacytowany dokument to uchwała Senatu UPJPII z 30 listopada 2020 r. w obronie dobrego imienia Jana Pawła II, obejmująca również wezwanie skierowane do środowisk akademickich o prowadzenie rzetelnych i bezstronnych badań nad spuścizną Karola Wojtyły.

Omawiana monografia pozwala po raz kolejny, lecz z innej, nowej perspektywy spojrzeć zarówno na samą osobę polskiego Papieża, jak i na współczesną percepcję jego życia i wielopłaszczyznowej działalności. O wartości tego spojrzenia decyduje niejednorodny charakter zgromadzonych materiałów oraz fakt, iż przy ich powstawaniu podjęli współpracę przedstawiciele różnych instytucji i dyscyplin naukowych. Należałoby zatem oczekiwać, iż inicjatywa ta będzie kontynuowana przez wydawanie kolejnych interdyscyplinarnych publikacji przybliżających następnym pokoleniom postać człowieka, który zmienił oblicze świata.